Zákon o životním prostøedí

Realizace projektu: Ústav pro ekopolitiku,
o.p.s.

Vedoucí projektu: Doc. JUDr. Eva Kružíková, CSc.

Odborný pracovník: JUDr. Eva Adamová, CSc.

Partneøi: One Europe Foundation (Nizozemí), MŽP ÈR

V listopadu 2003 byl po ètyøech letech ukonèen projekt, jehož
výsledkem je návrh vìcného zámìru zákona o životním prostøedí. Projekt byl
finanènì podpoøen Sociálním programem pøechodného období pro støední a východní
Evropu (Matra) Ministerstva zahranièních vìcí Nizozemí a Ministerstvem životního
prostøedí ÈR. Návrh vìcného zámìru zpracovávali právníci z Ústavu pro
ekopolitiku, o.p.s., z Právnické fakulty UK, z Právnické fakulty MU a další
odborníci zabývající se právem životního prostøedí. Nizozemským partnerem ÚEP
byla nadace One Europe Foundation. Na projektu se podíleli rovnìž tøi zahranièní
odborníci, profesoøi práva životního prostøedí z Nizozemí a SRN (prof. J. Jans,
prof. T. Drupsteijn, a prof. E. Rehbinder).

Zpracovatelé návrhu vycházeli pøedevším z tendencí v øadì
dalších státù, které již podobné kodexy pøijaly nebo je pøipravují (napø.
Nizozemí, SRN, Polsko, Švédsko atd.). Tato tendence je dokladem koncepèní
stabilizace práva životního prostøedí jako právního oboru. Vnáší do této právní
úpravy systém a dùsledné koncepèní zakotvení založené na jednotných základech.
Je odrazem i jistých kodifikaèních tendencí v právu životního prostøedí EU.

Po úspìšném oponentním øízení, které probìhlo na Ministerstvu
životního prostøedí v prosinci 2003, návrh vìcného zámìru pøevzalo ministerstvo,
které na nìm dále pracuje. Po vnitøním a meziresortním pøipomínkovém øízení má
být návrh podle Plánu legislativních prací vlády pøedložen vládì v srpnu
2004.

Zákon o životním prostøedí nahradí dnes platný zákon è. 17/1992
Sb. Podle pùvodního zámìru by zákon mìl pokrýt celou oblast práva životního
prostøedí. Jeho obecná èást bude obsahovat horizontální (prùøezovou) úpravu
(napø. základní zásady práva životního prostøedí, základní definice pojmù, právo
na informace o životním prostøedí, EMAS, plánování ochrany životního prostøedí,
standardy, veøejnoprávní smlouvy, prosazování práva životního prostøedí,
veøejnou správu v ochraní životního prostøedí a další). Zvláštní èást ve své
koneèné podobì zahrne celou složkovou úpravu ochrany životního prostøedí a
nahradí tak dnes platné jednotlivé zákony. Podrobnosti budou upravovat provádìcí
pøedpisy, zejména naøízení vlády.

Právo
životního prostøedí Evropských spoleèenství - praktický prùvodce

Vstup Èeské republiky do EU pøináší mnohé zmìny v právu
životního prostøedí, které znamenají neustálé pøizpùsobování vnitrostátních
právních pøedpisù požadavkùm ES. Úèelem projektu bylo pomoci èeské veøejnosti
a zejména tìm, kterých se zmìny budou nejvíce týkat, orientovat se v základních
pøedpisech Evropského spoleèenství platných v oblasti ochrany životního
prostøedí, seznámit se s postupem jejich pøijímání v Evropské unii a pøevádìní
do èeského práva a ukázat na nìkterá úskalí pøi jeho uplatòování v praxi.
Hlavním výstupem, na nìmž se podíleli právníci Ústavu pro ekopolitiku,o.p.s.
byla publikace Právo životního prostøed Evropských spoleèenství. Prùvodce
obsahuje kromì popisu zásad úpravy obsažené ve vybraných pøedpisù ES a informace
o jejich implementaci v èeském právu, rovnìž seznam a rozbor rozsudkù týkajících

se pøíslušných okruhù ochrany životního prostøedí vydaných Evropským soudním dvorem.

Projekt byl finanènì podpoøen Evropskou unií v rámci Programu Phare Access 1999. Uskuteènil se ve spolupráci s odborníky z T.M.C. Asser Institute, Hague z Nizozemí a z Institute for European Environmental Policy, Londýn, Anglie.

Posilování soudního systému a úloha soudù pøi implementaci a prosazování práva EU

V rámci projektu uspoøádal Ústav pro ekopolitiku,o.p.s ve spolupráci s Institutem pro právní vzdìlávání a informace, Praha ètyøi specializované semináøe zamìøené na pøejímání práva ES a jejich dopady v oblasti soudnictví a veøejné správy. Semináøe probìhly za úèasti soudcù, státních zástupcù, advokátù a dalších právních odborníkù jak z Èeské republiky tak z nìkterých kandidátských státù (zejm. Maïarsko, Slovensko).

V rámci semináøù, si jejich úèastníci, jak z kandidátský tak èlenských státù EU a zástupcù EU, vymìòovali informace a zkušenosti týkající se:

- tvorby a implementace politik EU na úrovni státu,

- právní úpravy fungování trhu EU a

- integrace politiky ochrany životního prostøedí do ostatních politik EU.

Jako souèást výstupu projektu se pøipravuje sborník pøíspìvkù, pøednesených na tìchto ètyøech semináøích, který bude vydán na podzim 2004.

Projekt se uskuteènil v listopadu 2003 - kvìtnu 2004 a byl finanènì podpoøen programem PHARE 2002 Komise EU urèeného pro malé projekty.

Studie o trestnì právní odpovìdnosti v oblasti ochrany životního prostøedí ve vybraných kandidátských státech

Ústav pro ekopolitiku o.p.s. se podílel na vypracování mezinárodní studie o prosazování práva v ochranì životního prostøedí v Èeské republice, Litvì, Maïarsku, Polsku a Slovensku. Studie vznikla na základì zadání Evropské komise a zabývala se øešením otázky trestných èinù v ochranì životního prostøedí v rámci EU. Výsledky projektu jsou uveøejnìny na webové stránce Evropské komise: http://europa.eu.int/comm/environment/crime/index.htm#studies

Projekt, který koordinovala organizace MILIEU, Environmental Law Consultancy se sídlem v Bruselu, se uskuteènil se v únoru - záøí 2003 a byl financován Evropskou Komisí, GØ životní prostøedí.

Studie o jiných než trestnì právních opatøeních pøi porušení práva životního prostøedí Evropského spoleèenství ve vybraných kandidátských zemích

Studie, na níž se podílí Ústav pro ekopolitiku,o.p.s., navazuje na pøedchozí studii o trestnì právní odpovìdnosti v ochranì životního prostøedí. Výstup se bude zabývat správnì právními dùsledky porušení vybraných pøedpisù

platných v ochranì životního prostøedí v Èeské republice, Litvì, Maïarsku, Polsku a Slovensku.

Koordinátorem projektu je opìt organizace MILIEU, Environmental Law Consultancy se sídlem v Bruselu. Práce na projektu byly zahájeny v únoru 2003 a skonèí v záøí 2003.

Projekt, který se uskuteèòuje pro Evropskou komisi, je financován Evropskou komisí, GØ životní prostøedí.

Zpráva o implementaci vybraných právních pøedpisù ES v oblasti ochrany životního prostøedí v nìkterých kandidátských státech

Dvoumìsíèní projekt (listopad-prosinec 2003) byl zpracován pro potøeby Evropského parlamentu. Jeho výstupem byla "Zpráva o stavu implementace vybraných právních pøedpisù ES v ochranì životního prostøedí do èeského práva". Prací na projektu se úèastnili právníci Ústavu pro ekopolitiku,o.p.s.

Koordinátorem projektu byl Institute for European Environmental Policy, Londýn, Anglie. Práce na projektu byly financovány Evropským parlamentem.

Programové dokumenty v ochranì životního prostøedí

Dvoumìsíèní projekt (leden-únor 2004) byl zpracován pro potøeby Evropské agentury životního prostøed (European Environmental Bureau). Zamìøil se na analýzu programových dokumentù v ochranì životního prostøedí v kandidátských státech a týkal se tìchto aspektù:

- integrace politik v kandidátských státech,

- plánování v ochranì životního prostøedí,

- implementace acquis communautaire a její dopady na stav životního prostøedí a

- zavádìní nových technologií v souvislosti s procesem rozšiøování.

Koordinátorem projektu byl Institute for European Environmental Policy, Londýn, Anglie. Práce na projektu byly financovány Evropskou agenturu životního prostøedí.